

Olje- og Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

E-post: postmottak@oed.dep.no.

Oslo, 11. mars 2009

Offentlig høring: Direktiv for å fremme bruk av fornybar energi.

Høringssvar utarbeidet av Ecohz AS

Vi viser til høringsbrev og gir med dette Ecohz AS' kommentarer til EUs nye direktiv for å fremme fornybar energi med henblikk på forberedelse av behandlingen av direktivet i EØS-komiteen.

Direktivet er viktig for å stimulere til en omlegging av energiforbruket i en mer bærekraftig retning. Fokus er ikke bare øket produksjon av fornybar energi, men også reduksjon av energibruk i form av energisparing og -effektivisering. Øket satsing på alle disse tre elementene vil bidra til resultatet, og vil ha virkninger som går utover den rene energipolitikken. Direktivet er etter vår mening EØS-relevant.

For Norge med sin store tilgang til fornybare energikilder kan direktivet bety ny næringsutvikling og arbeidsplasser i fremtidsrettede virksomheter. Dette vil være en positiv tilleggseffekt utover bidraget til en mer bærekraftig energifremtid.

Både utvikling av fornybar energi, energiomlegging/energisparing og ny næringsutvikling er avhengig av langsiktige og forutsigbare rammevilkår. Vi anbefaler at Norge tiltrer direktivet så raskt som mulig slik at de mål og muligheter direktivet åpner kan komme Norge til gode. En tiltredelse av direktivet vil være et vesentlig element for å sikre langsiktige og stabile rammevilkår for fremtidig vekst.

ECOHZ er et selskap som har fokus på handel med elektrisitet fra fornybare energikilder. Vi ser store fremtidsmuligheter og mener at en tiltredelse av direktivet vil være et vesentlig element for å sikre at miljømål kan nås og nye næringsmuligheter kan utvikles.

Nedenfor har vi fokusert på artiklene i direktivet som vi mener er viktigst for norsk kraftproduksjon basert på fornybare energikilder, og vi gir kommentarer til disse artiklene for å påpeke de muligheter som bestemmelsene kan åpne i fremtiden. Til enkelte artikler har vi også gitt mer generelle kommentarer.

Oversettelser av direktivet til norsk er skrevet i svart tekst. Dette er interne oversettelser som vi har gjort og kan derfor avvike noe fra hvordan andre oversettere ville formulert seg. Kommentarer til direktivteksten er skrevet med blå skrift. Nummereringen av artiklene i direktivet er sammenfallende med den utgaven vi fikk som vedlegg til høringsbrevet.

I tillegg til kommentarer til artikler i direktivet, legger vi ved en presentasjon vi har utarbeidet, som også gir kommentarer til direktivet og de mål og muligheter direktivet gir.

Rådhusgaten 23
0158 OSLO

Tel +47 22 98 03 80
post@ecohz.com
www.ecohz.com
Org.no 985 040 567

Kommentarer til utvalgte artikler i direktivet.

Artikkel 1

Direktivet gir et felles rammeverk for å stimulere fornybar energi. Det setter bindende nasjonale måltall for andel fornybar energi av totalt energiforbruk og andel fornybar energi av totalt energiforbruk til transport. Det gir regler knyttet til samarbeid mellom land for å nå måltall, for opprinnelsesgarantier, administrative prosedyrer, informasjon, opplæring og nettdagang for elektrisitet fra fornybare energikilder. Det gir også bærekraftskriterier for produksjon av biodrivstoff.

ECOHZ' kommentar: Den store endringen fra tidligere mål EU har satt for fornybar energi er at målene nå i stor grad blir fordelt mellom medlemslandene i henhold til økonomien i det enkelte land. Tidligere har mål for fornybar energi blitt fordelt i forhold til ressurstilgangen slik at belastningen for hver enkelt medlemsland ble noen lunde lik. Den nye fordelingsmetoden vil bidra til at det vil være fordelaktig med samarbeid mellom landene. Forholdet mellom et lands BNP og marginalkostnaden for ny fornybar energi er ikke konstant. Et relativt sett rikt land med lite eller dyre fornybare energiresurser kan derved ha stor fordel av å samarbeide med land hvor forholdene er motsatt. Norske fornybare energiresurser vil for mange teknologier, bl.a. vindkraft og vannkraft, være relativt sett billige sammenlignet med mange andre land. For Norge vil den nye måten å fordele måltall på derfor være gunstig og gi lønnsomme samarbeidsmuligheter med andre land.

Artikkel 2f

Totalt forbruk av energi defineres som summen av energi levert til industri, husholdninger, private og offentlige tjenester, landbruk, skogbruk, fiske, tap i kraft- og fjernvarmenett samt elektrisitet og varme levert til kraft- og varmeproduksjon.

ECOHZ' kommentar: Dette er en ok definisjon.

Artikkel 2j

Opprinnelsesgaranti defineres som et elektronisk dokument som har som eneste funksjon å gi en sluttforbruker dokumentasjon av at en bestemt andel eller et bestemt volum energi ble produsert med fornybare energikilder i tråd med kravet i Artikkel 3 (6) i EU-direktiv 2003/54 (Elmarkedsdirektivet)

ECOHZ' kommentar: Dette er en ok definisjon.

Artikkel 3 (1)

Hvert medlemsland skal sikre at fornybar energi, beregnet i h.h.t. Art. 5 – 11, som andel av Totalt forbruk av energi i 2020 utgjør minimum det nasjonale måltallet for andel fornybar energi i 2020 slik det fremgår av tabellen i del A i Annex 1. Disse bindende måltallene er konsistente med det felles målet om minimum 20 % andel fornybar energi i EU i 2020. For å bidra til å nå måltallene, skal hvert medlemsland stimulere og støtte energieffektivisering og energisparing.

ECOHZ' kommentar: Denne artikkelen sier klart fra om at målene for 2020 er bindende. Dette er nytt i forhold til tidligere direktiv. Artikkelen sier også at det er vel så viktig å satse på energisparing og effektivisering som

øket produksjon av miljøvennlig energi. Den mest miljøvennlige energien er den man ikke bruker, og artikkelen er sammenfallende med det norske synet som ligger til grunn for Enovas arbeid i Norge. Direktivet er fleksibelt og gir mange alternativer for å nå fastsatte måltall. Ved bruk av samme metode som for medlemslandene vil en fastsettelse av måltall for Norge gi et greit oppnåelig mål som i tillegg kan åpne for eksportmuligheter.

Artikkel 3 (2)

Medlemslandene skal introdusere virkemidler som effektivt sikrer at andelen fornybar energi er lik eller overstiger den indikative utviklingsbanen som er beskrevet i del B i Annex 1.

ECOHZ' kommentar: Det legges opp til at medlemslandene skal sette i gang denne prosessen kort etter tiltredelse av direktivet og ikke vente til nærmere 2020. Interimsmålene er imidlertid indikative og ikke tvungne, slik at det er begrenset med sanksjonsmuligheter overfor land som eventuelt ikke følger opp de oppsatte mål. Dette kan gi grunnlag for utilsiktede utsettelse av nye prosjekter.

Artikkel 3 (3)

For å nå målene i Artikkel 3 (1) og (2) kan medlemslandene blant annet bruke følgende virkemidler:

(a) Støtteordninger

(b) Samarbeidsløsninger etter bestemmelsene i Artiklene 5 – 11 med andre medlemsland og tredjeland for å nå måltallet. Medlemsland har selv rett til å bestemme om de vil støtte fornybar energiproduksjon i andre medlemsland.

ECOHZ' kommentar: Direktivet spesifiserer at medlemsland både kan stimulere til nasjonale løsninger for å nå målet, men også at det kan etableres samarbeid med andre land for å utnytte relative forskjeller slik at målet kan nås på en rimeligere og mer effektiv måte. Det spesielle fokuset på internasjonalt samarbeid er viktig.

Artikkel 3 (4)

Hvert enkelt medlemsland skal sikre at andelen fornybar energi av all energi brukt til transportformål i medlemslandet er på minimum 10 % i 2020.

ECOHZ' kommentar: Dette er den eneste sektoren som har fått et eget måltall. For de andre sektorene; elektrisitet, varme og kjøling, er det fritt frem for hvert enkelt land å sette sektormål som bidrar til oppnåelse av totalmåltallet for 2020.

Artikkel 4 (1)

Hvert enkelt medlemsland skal vedta en handlingsplan for fornybar energi. Den nasjonale handlingsplanen skal angi medlemslandets mål for andel fornybar energi innen transport, elektrisitet, varme og kjøling i 2020 og ta hensyn til resultatene av virkemidler for energieffektivisering og energisparing, nasjonale virkemidler for å stimulere fornybar energi og internasjonalt samarbeid om fornybar energi for å nå nasjonale måltall. Kommisjonen skal innen 30.6.2009 utarbeide maler for de nasjonale handlingsplanene.

Artikkel 4 (2)

Medlemsland skal oversende den nasjonale handlingsplanen til Kommisjonen senest 30.6.2010.

Artikkel 4 (3)

Seks måneder før fristen for oversendelse av nasjonale handlingsplaner går ut, skal hvert enkelt medlemsland sende en prognose til Kommisjonen som angir:

- a) Beregnet produksjon av fornybar energi utover utviklingsbanen i artikkel 3 (2) som kan overføres til andre land slik det er beskrevet i Artiklene 6 – 11 samt et anslag for potensielle fellesprosjekter frem til 2020.
- b) Beregnet behov for import av fornybar energi som ikke vil bli dekket av nasjonal produksjon frem til 2020.

ECOHZ' kommentar: Norge har tilgang til fornybare energiresurser som relativt sett vil være rimelige å utvikle sammenlignet med mange EU-land. Vi kan derfor utvikle prosjekter utover eget behov basert på de internasjonale samarbeidsmulighetene det åpnes for i artikkel 6 – 11. Det er viktig at OED så snart som mulig kartlegger mulighetene og rapporterer potensialet i tråd med bestemmelsene i Artikkel 4 (3) a).

Artikkel 5 (1)

Det Totale forbruk av energi fra fornybare energikilder i hvert enkelt medlemsland skal bli beregnet som summen av:

- a) Totalt forbruk av elektrisitet fra fornybare energikilder
- b) Totalt forbruk av varme og kjøling fra fornybare energikilder
- c) Totalt forbruk av fornybar energi til transportformål

ECOHZ' kommentar: Når artikkelen fokuserer på summen av energiforbruket, vil det bli mer fleksibelt å øke andelen fornybar energi. Et land trenger ikke nødvendigvis å øke andelen fornybar energi innen alle sektorer, men kan fokusere på de sektorer der man mener det vil være enklest å oppfylle mål. Eksempelvis kan hele målet nås med en satsing konsentrert rundt en eller to sektorer i stedet for en satsing på alle områder. Det er positivt med denne type fleksibilitet, men det ligger en risiko i at den sektor man ønsker å prioritere eller har naturgitte fortrinn for kan bli utkonkurrert av andre sektorer dersom man ikke raskt får på plass ønskede løsninger. For eksempel kan fornybar kraftproduksjon bli utkonkurrert av importert biodrivstoff dersom myndighetene ikke legger forholdene til rette for utvikling av kraftproduksjon.

Artikkel 5 (3)

For beregningen i Artikkel 5 (1) skal Totalt forbruk av elektrisitet fra fornybare energikilder bli beregnet som total produksjon av elektrisitet fra fornybare energikilder i medlemslandet, med fradrag av kraftproduksjon i pumpekraftverk fra vann som tidligere har blitt pumpet oppover.

ECOHZ' kommentar: Denne bestemmelsen gjør at all elektrisitetsproduksjon basert på fornybar energi vil telle med i beregningen, selv om produksjonen skulle overstige forbruket. Dette er gunstig for Norge og bidrar til at vi lettere og mer fleksibelt kan nå målet som blir satt for 2020.

Artikkel 5 (6)

Andelen energi fra fornybare energikilder skal bli beregnet som Totalt forbruk av fornybar energi dividert på Totalt forbruk av energi fra alle energikilder. Totalt forbruk av fornybar energi skal justeres i tråd med reglene i Artiklene 6, 8, 9 og 11.

ECOHZ' kommentar: Når målet er en matematisk brøk, betyr det at målet enten kan nås på to ulike måter eller som en kombinasjon av disse to måtene:

Telleren kan økes, dvs. forbruk av fornybar energi øker

Nevneren kan reduseres, dvs. total forbruk av energi reduseres.

Denne beregningsmetoden understreker igjen at direktivet har et tosidig mål, øket forbruk av fornybar energi gjennom satsing på ny produksjon og redusert forbruk av energi gjennom energisparing og energieffektivisering.

Artikkel 6

Medlemsland kan avtale å etablere rutiner for å overføre fornybar energi produsert i ett medlemsland til ett annet medlemsland dersom statistikk viser at et land har produsert mer enn det direktivet krever. Overført energi skal trekkes fra det fornybare energivolum som brukes ved måloppfyllelsesberegningen i det land som sender fra seg et energivolum og legges til i det landet som mottar energivolumet.

En avtale kan gjøres for ett eller flere år.

Artikkel 7

Medlemsland kan avtale og etablere rutiner for å utvikle felles fornybar energi prosjekter innen elektrisitet, varme og kjøling. Et slik samarbeid kan involvere private aktører. Prosjektene må komme i drift etter at direktivet trer i kraft og det skal avtales hvor stor del av produksjonen som skal telle i hvert enkelt land som er involvert.

Artikkel 9

Ett eller flere medlemsland kan samarbeide med ett eller flere tredjeland for å utvikle nye prosjekter for produksjon av elektrisitet fra fornybare energikilder. Et slik samarbeid kan involvere private aktører. Elektrisiteten vil bare telle i forhold til medlemslandets måltall dersom den fysisk overføres til medlemslandet, den kommer fra et prosjekt som ferdigstilles etter at direktivet trer i kraft og den ikke mottar produksjonsstøtte i produksjonslandet.

Artikkel 11

To eller flere medlemsland kan koordinere støttesystemer eller etablere felles støttesystemer for å nå hvert enkelt lands måltall. Det må etableres rutiner som fordeler produksjonen under felles støttesystemer til måltallene i de involverte landene.

ECOHZ' kommentar: Artiklene 6 – 11 angir ulike måter for internasjonalt samarbeid innen varme, kjøling og elektrisitet for å nå målet mer effektivt. Det er verdt å merke seg at samarbeid med tredjeland kun aksepteres for

felles prosjekter innen produksjon av elektrisitet. Det betyr at Norge må tiltre direktivet dersom vi vil etablere andre samarbeidsløsninger som for eksempel et felles støttesystem med Sverige i form av el-sertifikater.

Biodrivstoff er ikke med i samarbeidsløsningene i Artikkel 6 – 11. Utover de bestemmelsene direktivet gir om bærekraftig produksjon av biodrivstoff, er det ikke begrensninger for internasjonal handel med biodrivstoff. Er bærekraftig produksjon på plass, kan biodrivstoff importeres fra alle verdens land og dekke forbruk til transport.

Artikkel 12

I forhold til tidsgrensen for oppstart i artiklene 7 og 9 skal utvidelse av eksisterende produksjon anses å komme i drift den dagen den nye produksjonen starter opp.

ECOHZ' kommentar: Sammen med bestemmelsene i artikkel 7 og 9 kan tidsgrensen påvirke et nytt norsk støttesystem dersom vi vil etablere et el-sertifikat som skal være felles i et svensk – norsk marked. Kun ny produksjon satt i drift etter at direktivet trer i kraft kan inngå ved internasjonalt samarbeid om produksjon av energi som skal telle med i måltallet i andre land.

Artikkel 13 (1)

Medlemslandene skal sørge for at alt nasjonalt regelverk om berører konsesjonssøknader, byggetillatelser og lignende for produksjonsanlegg, overføringsnett og annen infrastruktur for elektrisitet, varme, kjøling, biobrensel og biodrivstoff står i forhold til behovet og er nødvendige.

ECOHZ' kommentar: Denne artikkelen gir grunnlag for en kritisk gjennomgang av alle de rutiner som er etablert for å gi nødvendige tillatelser. Målet er å gjøre rutinene så enkle som mulig samtidig som de ivaretar samfunnets behov for vurdering av det enkelte prosjekt.

Artikkel 15 (1)

For det formål å dokumentere til slutt kunder at andelen fornybar energi i en kraftleverandørs energimiks, slik det er angitt i Artikkel 3 (6) i Elmarkedsdirektivet, skal medlemslandene sikre at opprinnelsen til elektrisitet produsert fra fornybare energikilder kan garanteres slik i forståelse med dette direktivet, gjennom objektive, transparente og ikke-diskriminerende kriterier.

Artikkel 15 (2)

Medlemslandene skal sikre at opprinnelsesgarantier blir utstedt etter anmodning fra kraftprodusentene. Opprinnelsesgarantier kan også utstedes for varme og kjøling basert på fornybar energi. Opprinnelsesgarantier har ingen anvendelse i forhold til oppnåelse av målene i dette direktivets Artikkel 3.

Artikkel 15 (3)

En opprinnelsesgaranti kan bare brukes innen 12 måneder etter produksjon av den tilhørende energien. Den skal innløses ved bruk.

ECOHZ' kommentar: Denne bestemmelsen sammenfaller i stor grad med dagens regelverk fra NVE som spesifiserer at varedeklarasjon for strøm skal utarbeides for hvert kalenderår og dokumenteres med

opprinnelsesgarantier utstedt for produksjon det samme året. Tidsbegrensingen på 12 måneder bør derfor ikke få noen praktisk betydning i Norge.

Artikkel 15 (7)

Når en kraftleverandør er pålagt å dokumentere fornybar energi i varedeklarasjoner etter Artikkel 3 (6) i Elmarkedsdirektivet, kan den gjøre det ved bruk av opprinnelsesgarantier.

Artikkel 15 (9)

Medlemsland skal akseptere opprinnelsesgarantier utstedt av andre medlemsland som dokumentasjon av opprinnelse slik det er nevnt i Artikkel 15 (1) og (6).

ECOHZ' kommentar: Denne bestemmelsen kan bidra til en bedre harmonisering i Europa. Tilsvarende bestemmelse har blitt inngått i tidligere direktiver, men det er fremdeles ikke fri flyt av opprinnelsesgarantier mellom medlemslandene.

Artikkel 15 (12)

Når energileverandører markedsfører energi fra fornybare energikilder, kan myndighetene i medlemslandene kreve at leverandørene i summarisk form skal angi hvor stor del av den fornybare energien som kommer fra produksjonskapasitet som har kommet i drift etter at direktivet trådte i kraft.

ECOHZ' kommentar: Alle bestemmelsene i Artikkel 15 sikrer at dagens marked for opprinnelsesmerket elektrisitet kan fortsette som før. Dette sikrer at europeiske forbrukere som ønsker at kraftforbruk skal dekkes opp av fornybare energikilder kan få dette dokumentert på en effektiv måte. For Norge vil bestemmelsene i Artikkel 15 bidra til at verdien av kraft basert på fornybare energiressurser kan øke og derved stimulere til utvikling av mer fornybar energi.

Artikkel 16 (4)

Medlemslandene kan når det er nødvendig kreve at netteiere dekker hele eller deler av kostnader forbundet med å styrke og/eller bygge ut nettet for å knytte nye anlegg til overføringsnettet.

ECOHZ' kommentar: Ved at deler av utbyggingskostnadene for nye kraftverk kan dekkes via nettariffen kan myndighetene bidra til en ekstra stimulans av nye prosjekter.

Artikkel 22 (1)

Hvert annet år, første gang 31.12.2011, skal hvert enkelt medlemsland utarbeide en rapport som viser fremdrift av satsingen på fornybar energi. Siste rapport skal utarbeides 31.12.2021 som sluttrapport.

Artikkel 23 (7)

Innen 31.12.2010 skal EU-kommisjonen legge frem forslag til bedre finansieringsmuligheter for ny produksjon av fornybar energi.

Artikkel 23 (8)

Senest i 2014 skal EU-kommisjonen utarbeide en rapport som evaluerer utviklingen i forhold til direktivets mål så langt og komme med forslag til tiltak som kan sikre oppnåelse av målene for 2020.

Artikkel 23 (9)

I 2018 skal EU-kommisjonen presentere et veikart for satsing på fornybar energi etter 2020.

Artikkel 24

EU-kommisjonen skal etablere egne web-sider for å gi informasjon og stimulere til samarbeid mellom landene, spesielt rettet mot overføring av energi basert på statistikk og utvikling av felles prosjekter. Web-sidene skal også presentere medlemslandenes handlingsplaner og hvilke land som ønsker å importere eller eksportere fornybar energi for å bidra til måloppnåelsen.

ECOHZ' kommentar: Oppfølging og informasjon er viktig for å sikre at målet nås og at aktørene har oversikt over hvilke muligheter som finnes. Norske myndigheter bør bidra i tråd med bestemmelsene i artiklene 22 – 24.

Ecohz AS stiller gjerne opp i møter med departementet eller andre som blir involvert i det arbeidet som nå skal gjøres for å presentere våre synspunkter i mer detalj. Dersom det er noen spørsmål om vårt høringssvar er det bare å kontakte oss.

Kontaktpersoner hos ECOHZ AS:

Markedsdirektør John Ravlo

Markedssjef Line Riise Jensen

John Ravlo